

Streszczenie

Stres to rodzaj wzajemnej relacji między człowiekiem i otoczeniem. Lekarze, pielęgniarki i pielęgniarze oraz ratownicy medyczni zatrudnieni w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne doświadczają negatywnego działania stresu. Konsekwencją stresu zawodowego może być wypalenie zawodowe. Wypalony pracownik jest wyczerpany, cyniczny i nisko ocenia swoją skuteczność zawodową. Zanika empatia, chęć podnoszenia kwalifikacji, pacjent jest traktowany przedmiotowo. Celem badania była ocena ryzyka wystąpienia wypalenia zawodowego oraz poziomu wypalenia zawodowego, a także ocena sposobów radzenia sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym wśród lekarzy, ratowników medycznych, pielęgniarek i pielęgniarzy pracujących w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz lekarzy, pielęgniarek i pielęgniarzy pracujących poza systemem. W badaniu wzięło udział 521 osób - 108 lekarzy, 103 pielęgniarki i 112 ratowników medycznych pracujących w zespołach ratownictwa medycznego, 51 pielęgniarek i 47 ratowników medycznych zatrudnionych w szpitalnych oddziałach ratunkowych oraz 49 lekarzy i 51 pielęgniarek pracujących poza systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne. Badanie polegało na wypełnieniu przez respondentów następujących kwestionariuszy: Wzorzec Zachowań i Przeżyć Związanych z Pracą AVEM, Inwentarz Stanu i Cechy Lęku STAI, Kwestionariusz do Subiektywnej Oceny Pracy, Inwentarz do Pomiaru Radzenia Sobie ze Stresem – Mini-COPE, Kwestionariusz Wypalenia Zawodowego Maslach MBI. Uzyskane wyniki potwierdziły, że pracownicy ochrony zdrowia w Polsce są narażeni na działanie stresu o dużym natężeniu. Dotyczy on przede wszystkim mężczyzn pracujących na zmianach trwających 12 i 24 godziny. Najbardziej stresogenne czynniki to poczucie zagrożenia, odpowiedzialność i psychiczne obciążenie pracą. Wypalenie zawodowe dotyka przede wszystkim ludzi przed 40 rokiem życia, którzy wybierając zawód ulegli presji otoczenia lub postąpili zgodnie z tradycją rodzinną. Syndrom koreluje z wysokim poziomem odczuwanego stresu zawodowego. Nasilenie wypalenia zawodowego wśród osób zatrudnionych w zespołach ratownictwa medycznego jest nieco mniejsze niż u pozostałych pracowników ochrony zdrowia. Najbardziej zagrożonymi wypaleniem zawodowym, ale i najbardziej wypalonymi zawodowo uczestnikami badania są lekarze. Najczęstszym sposobem walki ze stresem i wypaleniem zawodowym wśród badanych osób jest pozytywne przewartościowanie problemów, korzystanie ze wsparcia społecznego i regularna aktywność fizyczna.

Słowa kluczowe: stres zawodowy, wypalenie zawodowe, system Państwowe Ratownictwo Medyczne